

УДК 633.31/37

© 2008

В. Т. Маткевич, доктор сільськогосподарських наук
С. Т. Андрощук, В. П. Резніченко

Кіровоградський національний технічний університет

ПРОБЛЕМА ПРОТЕЇНУ І ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ ЗА РАХУНОК КОЗЛЯТНИКУ СХІДНОГО

*Наведено результати досліджень з козлятником східним.
Встановлено залежність врожайності культури від способів сівби і норм
висіву та їх вплив на якість зеленої маси.*

В умовах північного Степу України є впровадження та підвищення врожайності нових сортів і гібридів основних та мало розповсюджених кормових культур. В основних напрямках економічного та соціального розвитку господарств Кіровоградської області планується збільшити виробництва кормів до існуючих завдань на 20-30% [1]. Серед традиційних багаторічних трав особливе місце займають мало розповсюджені кормові культури, як одним із важливих прийомів інтенсифікації польового кормовиробництва. До таких культур належить козлятник східний, який останнім часом все більше розповсюджується в нашому регіоні.

За даними багатьох дослідників продуктивність козлятнику східного залежить від багатьох факторів, тому їх розробка заслуговує на увагу, а дослідження завжди будуть актуальними [2].

Для більш повної ясності вищезгаданих питань і виявлення ролі способів сівби та норм висіву при вирощуванні козлятнику східного, як нової кормової культури, нами в лабораторії кормовиробництва Кіровоградського інституту агропромислового виробництва УААН та кафедри загального землеробства Кіровоградського національного технічного університету були проведені наукові дослідження. Одержані дані показують, що найвищу врожайність зеленої маси козлятник східний забезпечив при рядковому способі сівби (15 см) з нормою висіву 4,0 млн./га – 45,8 т/га, що більше від аналогічних ділянок при широкорядному способі сівби (45 см) на 1,70 т/га.

На зріджених посівах з нормою висіву 2 млн./га збір зеленої маси при рядковому способі сівби (15 см) склав 42,2 т/га, при широкорядному (45 см) – 41,3 т/га. На загущених посівах (норма висіву 6 млн./га) хоч і

спостерігалось деяке підвищення урожайності зеленої маси порівняно з варіантом при нормі висіву 2,0 млн./га, проте воно виявилось нижчим від посівів з нормою висіву 4,0 млн./га.

Найбільшу урожайність зеленої маси козлятнику східного – 50,1 т/га одержано на ділянках з нормою висіву 4,0 млн./га при рядковому способі сівби з міжряддям 15 см, а найменшу – 37,2 т/га при тому ж рядковому способі сівби (15 см), але з нормою висіву 2,0 млн./га. Слід відмітити, що урожайність зеленої маси козлятнику східного за всі роки досліджень була вищою при перших укосах порівняно з другими.

Позитивно впливають на якість зеленої маси козлятнику східного способи сівби і норми висіву, про що свідчать показники біохімічного складу та поживність корму. Найбільший вміст сирого протеїну – 26,8% в сухій речовині та його вміст в 1 кг кормової одиниці – 278 г відмічено у зеленій масі козлятнику східного з нормою висіву 4,0 млн./га при сівбі рядковим способом (15 см).

Отже, продуктивність козлятнику східного в умовах північного Степу України залежить від способів сівби та норм висіву. Найбільшою продуктивністю відзначалися його посіви з нормою висіву 4,0 млн./га насінин при рядковому способі сівби. Приріст врожаю при цьому вищий на 3,6 т/га зеленої маси, на 1,36 т/га сухої речовини, 1,41 т/га кормових одиниць і на 0,40 т/га перетравного протеїну порівняно з нормою висіву 2,0 млн./га насінин. Підвищеним вмістом поживних речовин характеризуються ті ж посіви козлятнику східного при тих же нормах висіву, але при широкорядному способі сівби з шириною міжрядь 45 см.

Бібліографічний список

1. Маткевич В. Т., Ніколаєнко В. Г., Резніченко В. П. та ін. Концепція кормозабезпечення господарств Кіровоградської області на 2005-2010 роки. – Кіровоград, 2005. – 18 с.
2. Примак І. Д., Кузьменко О. С. Енергозберігаючі технології вирощування кормових культур. – К.: Урожай, 1990. – 200 с.
3. Павлов А. Н. Повышение содержания белка в зерне. – М.: Наука, 1984. – 119 с.